

ZNALOSTNÍ STANDARD V ODBORNÉM NĚMECKÉM JAZYCE

PRO VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY SOCIÁLNÍHO, SOCIÁLNĚ PEDAGOGICKÉHO A PEDAGOGICKÉHO ZAMĚŘENÍ

Verze dokumentu: červen 2019

Obsah

RECEPCE.....	3
POSLECH S POROZUMĚNÍM	3
Poslech rozhovoru druhých osob	3
Poslech řečníka z pozice publika	3
Poslech zpráv a pokynů	3
Poslech médií a nahrávek.....	3
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	3
Čtení korespondence.....	3
Čtení za účelem orientace	4
Čtení k získání informací a argumentů	4
Čtení návodů.....	4
Čtení jako volnočasová aktivita	4
AUDIOVIZUÁLNÍ RECEPCE.....	4
RECEPČNÍ STRATEGIE	4
PRODUKCE	5
ÚSTNÍ PRODUKCE	5
Souvislý monolog – poskytování informací.....	5
Souvislý monolog – argumentace	5
Veřejná oznámení.....	5
Projev k publiku	5
PÍSEMNÁ PRODUKCE.....	6
Kreativní psaní	6
Psaní zpráv, esejí a shrnutí odborného textu.....	6
Psaní životopisu a průvodního dopisu.....	6
PRODUKČNÍ STRATEGIE.....	6
Plánování	6
Kompenzace	6
Monitorování a oprava	6
INTERAKCE.....	7
ÚSTNÍ INTERAKCE	7
Porozumění přímému účastníku rozmluvy.....	7
Konverzace	7
Diskuse.....	7

Spolupráce zaměřená na cíl.....	7
Získávání zboží a služeb	7
Výměna informací	7
Vést pohovor, účastnit se pohovoru	8
Telekomunikace	8
PÍSEMNÁ INTERAKCE.....	9
Korespondence.....	9
Poznámky, zprávy a formuláře	9
Interakce online.....	9
INTERAKČNÍ STRATEGIE.....	9
Spolupráce.....	9
Žádost o vyjasnění	9
MEDIAČE.....	10
MEDIAČE TEXTŮ	10
Předání informací (ústní nebo písemnou formou).....	10
Popis grafů a tabulek (ústní nebo písemnou formou)	10
Zpracování textu svými slovy (ústní nebo písemnou formou)	10
Překlad textu (ústní nebo písemnou formou).....	10
Poznámky z přednášky, semináře	10
Vyjádření vlastního názoru na text (včetně literárního)	10
Analýza a kritika textu	10
MEDIAČE KONCEPTŮ	11
Spolupráce ve skupině.....	11
Vedení skupinové práce	11
MEDIAČE KOMUNIKACE	11
Podpora plurikulturality.....	11
Role mediátora	11
Facilitace komunikace v případě sporu	11
MEDIAČNÍ STRATEGIE.....	11
Strategie zjednodušení textu.....	11

Účel dokumentu

Následující text znalostních standardů vznikl ve spolupráci vyšších odborných škol Caritas Olomouc, Svatojánská kolej a Jabok Praha v rámci projektu Inovace vyššího odborného vzdělávání, a to pro obory:

- Sociální práce
- Sociální pedagogika
- Předškolní pedagogika

Přepokládanou vstupní úroveň studentů je B1. Cílem výuky primárně není zvyšování této úrovně, nýbrž na úrovni B1+ vybavit studenty potřebnými dovednostmi v oblasti odborného jazyka v příslušném oboru.

Cílem standardů je:

- postihnout rozsah a obsah kompetencí v cizím jazyce, které považujeme za minimální pro to, aby absolvent VOŠ uměl číst, psát, rozumět a komunikovat v cizím jazyce při běžné praxi ve svém oboru
- zajistit rámcovou srovnatelnost výstupních jazykových kompetencí u VOŠ podobného zaměření
- poskytnout vyučujícím cizích jazyků oporu pro koncepci vyučovacích hodin
- zřetelně definovat profil absolventa v oblasti cizojazyčných kompetencí pro potřeby budoucích zaměstnavatelů i absolventů samotných

Standards vycházejí z inovované verze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky včetně nových deskriptorů, zejména v oblasti mediace.

Autorky:

- Ing. Iveta Kaňková, VOŠ Jabok Praha
- Ing. Ivana Adámková, VOŠ Jabok Praha
- Mgr. Hedvika Dudová, VOŠ Caritas Olomouc
- Mgr. Eva Hernová, VOŠ Jabok Praha
- Mgr. Zdeňka Heřmánková, VOŠ Jabok Praha
- Bc. Pavlína Sluková Křištofová, Dis., VOŠ Svatojánská kolej Svatý Jan pod Skalou
- Mgr. Lenka Tkadlčíková, VOŠ Caritas Olomouc

Recenzentky:

- Mgr. Martina Burešová, CJP Univerzita Hradec Králové, lektorka německého jazyka
- Mgr. Marie Trnková, Vyšší odborná škola sociální a Střední odborná škola pedagogická Prachatice, lektorka německého jazyka

RECEPCE

Recepce zahrnuje příjem a zpracování textových či kontextových vstupů, a následně aktivaci vhodných schémat pro formulaci významů a hypotéz. Při sluchové recepci (naslouchání) uživatel jazyka přijímá a zpracovává mluvený vstup produkovaný jedním nebo více mluvčími. Při vizuální recepci (čtení) uživatel přijímá a zpracovává písemné texty vytvořené jedním nebo více autory. U audiovizuální recepce uživatel sleduje televizi, video nebo film, s titulky nebo bez titulků.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Poslech rozhovoru druhých osob

- dokáže porozumět obsahu většiny konverzací a diskusí vedených v běžném jazyce se standardním přízvukem
- dokáže sledovat časovou posloupnost vyprávění
- rozpozná hlavní důvody pro a proti určitému argumentu během hovoru

Poslech řečníka z pozice publika

- dokáže sledovat to podstatné z přednášek, seminářů, zpráv a dalších forem akademických / odborných prezentací, a to i jazykově složitějších
- dokáže porozumět názoru mluvčího na témata, která se vztahují k jeho oboru
- chápe argumenty v přednášce, pokud je téma přiměřeně známé
- umí rozlišit hlavní témata od vedlejších

Poslech zpráv a pokynů

- dokáže porozumět oznámení a zprávě, které se týkají konkrétního či abstraktního tématu a jsou vyjádřeny běžným jazykem
- dokáže pochopit podrobné pokyny natolik dobře, aby se podle nich mohl řídit

Poslech médií a nahrávek

- dokáže porozumět zvukovým záznamům v běžném jazyce, které se týkají společenského, profesního nebo akademického života
- dokáže porozumět většině rozhlasových dokumentů včetně zpráv, předpovědí počasí, reportáží, rozhovorů atd.
- pochopí zásadní názory a postoje řečníků

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Čtení korespondence

- dokáže číst osobní i formální korespondenci týkající se oblasti jeho zájmu a pochopit podstatná sdělení
- dokáže porozumět emailovým a textovým zprávám

Čtení za účelem orientace

- umí rychle prohledávat několik zdrojů (články, zprávy, webové stránky, knihy apod.) současně a odhadnout, který text je pro daný úkol vhodný - "skimming"
- dokáže rychle procházet delší a složitější texty a vyhledávat důležité detaily - "scanning"
- umí posoudit obsah zpravodajských článků a zpráv a rozhodnout, zda jsou vhodné pro hlubší studium

Čtení k získání informací a argumentů

- umí získat informace a myšlenky ze zdrojů ve svém oboru
- porozumí běžným článkům a zprávám, v nichž pisatelé zaujímají konkrétní postoje nebo názory

Čtení návodů

- pochopí návody ve formě souvislého textu, například v příručce, pokud je seznámen s typem procesu nebo výrobku
- pochopí jasně napsané jednoduché pokyny

Čtení jako volnočasová aktivita

- dokáže číst poměrně samostatně literaturu různých žánrů, časopisy a novinové články, blogy apod.
- umí přizpůsobit styl a rychlost čtení různým typům textů
- umí vyhledávat ve slovníku složitější slova

AUDIOVIZUÁLNÍ RECEPCE

- dokáže pochopit to podstatné z televizních zpráv a diskusí o aktuálních událostech
- dokáže s porozuměním sledovat dokumenty a hrané filmy, jsou-li s titulky nebo v běžném jazyce

RECEPČNÍ STRATEGIE

- umí odhadnout význam části textu tím, že vezme v úvahu text jako celek
- umí odhadnout význam neznámých slov z kontextu
- umí odhadnout pravděpodobný význam neznámých slov v písemném textu pomocí slovních kořenů, přípon a předpon
- dokáže provádět jednoduché úsudky nebo odhadnout obsah textu z nadpisů či titulů
- umí poslouchat krátký příběh a předpovědět, co se stane dál
- dokáže sledovat argumentaci nebo posloupnost událostí v příběhu tím, že se soustředí na běžné spojky (např. protože) nebo časová určení (např. po uplynutí této doby)

PRODUKCE

Produkce zahrnuje mluvený projev (kratší ústní popisy a výklady či delší a formálnější prezentace) a písemný projev (písemné práce, studie a zprávy). Jsou posuzovány odevzdané písemné práce a kvalita mluveného projevu, zejména před publikem.

Ve svých projevech je student/ka kromě níže uvedeného schopen/schopna:

- prokázat svou aktivní znalost aktuální cizojazyčné terminologie studovaného oboru
- vysvětlit klíčové odborné termíny vlastními slovy v cizím jazyce
- respektovat zásady pro práci s odbornými zdroji
- aplikovat citační normu

ÚSTNÍ PRODUKCE

2.1.1 Souvislý monolog – popis zkušeností

- umí vyjádřit své pocity ve vztahu k nějaké zkušenosti
- umí popsat řadu témat ze své oblasti zájmu
- umí vyprávět příběh, děj knihy či filmu a popsat své reakce
- umí vyprávět o své studentské praxi
- umí popsat svou představu o budoucím profesním uplatnění a plánech, své sny, přání a ambice

Souvislý monolog – poskytování informací

- umí sdělovat komplexní informace o celé řadě záležitostí týkajících se jeho/její profesní role
- umí poskytnout jasný popis postupu

Souvislý monolog – argumentace

- je schopen/schopna jasně argumentovat a odůvodnit svůj postoj k tématům každodenního života a známým odborným tématům
- umí představit výhody a nevýhody různých hledisek problému

Veřejná oznámení

- umí činit oznámení o tématech běžných v jeho/její oblasti působení s přiměřenou úrovní srozumitelnosti

Projev k publiku

- umí přednést připravenou prezentaci na různá témata v rámci svého oboru a spontánně reagovat na dotazy
- umí výše uvedeným způsobem prezentovat svou absolventskou a bakalářskou práci

PÍSEMNÁ PRODUKCE

Kreativní psaní

- umí popsat skutečné nebo fiktivní události formou souvislého textu
- umí písemně pojednat různá témata související se studovaným oborem
- umí napsat recenzi odborného článku, knihy nebo filmu

Psaní zpráv, esejí a shrnutí odborného textu

- umí napsat krátkou esej na téma z oblasti zájmu a studovaného oboru
- umí nastínit výhody a nevýhody, podat a zdůvodnit svůj názor
- umí představit téma formou krátké zprávy
- umí syntetizovat informace a argumenty z více zdrojů
- umí shrnout odborný text včetně nastínění problému, popisu použité výzkumné metody a výsledků výzkumu

Psaní životopisu a průvodního dopisu

- - umí sepsat svůj životopis a průvodní formální dopis v cizím jazyce

PRODUKČNÍ STRATEGIE

Plánování

- umí si připravit potřebné výrazy
- umí si naplánovat, co má být řečeno, jakož i prostředky, kterými to řekne
- dokáže popsat hlavní body, které chce v písemném projevu sdělit

Kompenzace

- umí neznámé slovo vysvětlit tím, že použije slovo s podobným významem nebo opis

Monitorování a oprava

- dokáže opravit své chyby, pokud si je uvědomí nebo pokud nastane nedorozumění
- umí požádat o potvrzení, že použitý prostředek je správný
- umí začít znovu, s využitím jiné taktiky, pokud dojde k selhání komunikace

INTERAKCE

Interakce je charakteristická tím, že se na společném vytváření rozpravy podílejí dva a více účastníků. Mluvená/ústní interakce je základem jazyka, s funkcemi interpersonálními, kooperativními a transakčními. Interaktivní strategie (střídání se v hovoru, spolupráce, požádání o objasnění) jsou důležité jak v kooperativním učení, tak v běžné reálné komunikaci. O interakci hovoříme nejen v souvislosti s mluveným vyjádřením, nýbrž i s relativně novou kategorií – interakcí online.

ÚSTNÍ INTERAKCE

Porozumění přímému účastníku rozmluvy

- rozumí, co je mu řečeno v běžném mluveném jazyce

Konverzace

- umí navázat vztah s dalšími účastníky hovoru vhodnými otázkami a výrazy souhlasu
- umí naznačit výhrady, vyjádřit podmínky svého souhlasu a požádat o pochopení své pozice
- umí se aktivně zapojit do delší konverzace na většinu obecných témat
- umí vyjádřit své emoce a osobní zkušenosti

Diskuse

- umí držet krok v živé formální i neformální diskusi
- umí jasně vyjádřit své představy, myšlenky a názory
- umí argumentovat a také vhodně reagovat na argumenty ostatních
- umí v diskusi podpořit své názory poskytnutím relevantních vysvětlení a komentářů
- umí použít odbornou terminologii, když se diskuse týká oblasti jeho/její odborné specializace

Spolupráce zaměřená na cíl

- umí porozumět podrobným pokynům
- umí přizvat ostatní, aby se zapojili a řekli, co si myslí
- umí srozumitelně nastínit hlavní téma nebo problematiku
- umí uvažovat o příčinách a následcích
- umí zvážit výhody a nevýhody různých přístupů

Získávání zboží a služeb

- umí vyjádřit své požadavky a se vyptat na podrobnosti v souvislosti se zbožím a službami
- umí lingvisticky zvládnout řešení sporu
- umí vysvětlit problém, který vyvstal
- umí navrhnout kompenzaci a požadovat nápravu

Výměna informací

- umí porozumět komplexním informacím spojených se svou profesí
- umí spolehlivě předat podrobné informace
- umí při výměně informací užívat vhodnou odbornou terminologii

Vést pohovor, účastnit se pohovoru

- umí vést efektivní a plynulý pohovor
- umí se spontánně odklonit od připravených dotazů, navázat na zajímavé odpovědi a doptat se na ně
- umí být iniciativní v pohovoru, rozšířit a rozvinout myšlenky

Telekomunikace

- umí užívat telekomunikaci za různými osobními a profesionálními účely
- umí požádat o zopakování nebo vysvětlení v případě neznámého přízvuku či šumu

PÍSEMNÁ INTERAKCE

Korespondence

- umí udržovat korespondenční kontakt tak, že používá jazyk plynule a efektivně
- umí popsat zkušenosti, klást empatické otázky a navazovat na témata oboustranného zájmu
- umí porozumět idiomatickým výrazům v korespondenci a sama/sám je užívat ve správném kontextu
- umí napsat formální dopisy/emaily – dotazy, žádosti nebo přihlášky v náležité terminologii, struktuře a s náležitými konvencemi
- umí napsat formální dopisy/emaily – pozvání, poděkování nebo omluvu v náležité terminologii, struktuře a s náležitými konvencemi
- umí napsat přesvědčivou, ale zdvořilou stížnost, která obsahuje konkrétní jednotlivosti a návrh očekávaného vyřešení situace
- umí napsat dopisy, které zprostředkovávají její/jeho emoce a zkušenosti osobního rázu
- umí dopisem/emailem získat informace za určitým účelem, shromáždit je, porovnávat a předat je dopisem/emailem dalším lidem

Poznámky, zprávy a formuláře

- umí přebírat zprávy, zapisovat si je a předávat dále
- umí si dělat poznámky během souvislého projevu obecného či odborného rázu
- umí vyplnit formulář s udáním běžných osobních či profesních informací

Interakce online

- umí se zapojit do online konverzací a diskusí, náležitě reagovat a vhodně navazovat svými vstupy
- umí rozpoznat nedorozumění, jež nastávají v interakci online, a ve spolupráci s komunikačním partnerem je řešit
- umí pracovat na skupinových projektech

INTERAKČNÍ STRATEGIE

3.1.1 Střídání se v hovoru

- umí se vhodně vložit do hovoru
- umí náležitě zahájit, udržovat a ukončit promluvu, ve které se smysluplně střídá v hovoru s ostatními
- umí využívat běžných řečnických obrátů, např. aby získal čas či si udržel slovo

Spolupráce

- umí dát zpětnou vazbu, a tím pomoci rozvinout diskusi
- umí shrnout hlavní myšlenky diskuse, ohodnotit je a navrhnout další kroky
- umí přizvat do diskuse další účastníky

Žádost o vyjasnění

- - umí si vhodnými otázkami ověřit, že správně porozuměl záměru mluvčího

MEDIACE

Mediační aktivity zprostředkovávají doručení informací dalším osobám, které nemohou být samy v přímém kontaktu s danou osobou nebo informacemi. Mediace probíhá formou parafrázování, tlumočení, překladu nebo shrnutí a poskytuje tak dalším osobám přeformulování původního zdrojového textu i sdělení. Je nutné umět vystihnout nejdůležitější momenty, které se v textu nacházejí, umět je logicky propojit, vysvětlit jejich význam a vzájemné souvislosti.

MEDIACE TEXTŮ

Předání informací (ústní nebo písemnou formou)

- umí v cizím jazyce předat obsah či konkrétní informace z různých ústních nebo
- písemných zdrojů v mateřském jazyce, které jsou sdělovány zřetelným způsobem a v běžném tempu

Popis grafů a tabulek (ústní nebo písemnou formou)

- umí v cizím jazyce popsat jednotlivé informace či interpretovat obecné trendy vyplývající z grafů nebo tabulek ve svém oboru

Zpracování textu svými slovy (ústní nebo písemnou formou)

- umí v cizím jazyce shrnout hlavní body ústního projevu nebo psaného textu v mateřském jazyce na témata z jeho/její oblasti zájmu

Překlad textu (ústní nebo písemnou formou)

- umí přeložit texty z jeho/její oblasti zájmu, které jsou psané nekomplikovaným, standardním jazykem

Poznámky z přednášky, semináře

- umí si dělat poznámky během přednášky za předpokladu, že se jedná o jeho/její oblast zájmu a že řeč je jasná a jazykově standardní

Vyjádření vlastního názoru na text (včetně literárního)

- umí vyjádřit, které části díla ho/ji zaujaly a proč
- umí charakterizovat literární postavy
- umí najít souvislost mezi literárním příběhem a realitou
- umí vysvětlit pocity a názory, které mu dílo evokovalo

Analýza a kritika textu

- umí formálně a intelektuálně posoudit text

MEDIACE KONCEPTŮ

Spolupráce ve skupině

- umí spolupracovat na sdílených úkolech, ptát se a odpovídat
- umí definovat cíl spolupráce a stanovit dílčí témata pro diskusi
- umí vyzvat ostatní členy skupiny k vyjádření jejich názorů
- umí rekapitulovat, reformulovat a ujistit se o vzájemném pochopení ve skupině

Vedení skupinové práce

- umí zadávat jasné a srozumitelné instrukce za účelem organizace aktivity
- umí klást vhodné otázky a přimět účastníky k vyjádření jejich stanovisek
- umí usměrnit diskusi

MEDIACE KOMUNIKACE

Podpora plurikulturality

- umí vzájemně představit lidi z odlišných kulturních kontextů a facilitovat jejich komunikaci
- umí klást otázky s empatií a znalostí jejich vhodnosti v jiných kulturách

Role mediátora

- umí v cizím jazyce vyjádřit hlavní význam toho, co zaznělo na téma společného zájmu
- umí respektovat konvenční pravidla zdvořilosti v daném jazyce a názor druhých

Facilitace komunikace v případě sporu

- - umí požádat strany, které spolu nesouhlasí, o vyjádření jejich názoru a reagovat na to

MEDIAČNÍ STRATEGIE

4.1.1 Strategie objasnění nového konceptu

- umí navazovat na dřívější znalosti
- umí vysvětlovat pomocí příkladů z každodenního života
- umí parafrázovat text
- umí přizpůsobit jazykový projev – jednoduchá vyjádření, pomalé tempo, spojení verbální a neverbální složky

Strategie zjednodušení textu

- umí identifikovat hlavní informace sdělení a pojmenovat je
- umí rozdělit hutný text na části a okomentovat je

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

